

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 12 kor. Egy hónapra 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 6 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

Világ folyása.

Fiume, okt. 5.

Olaszországban új választások szele fujdogál. Mint *Rómából* írják, néhány nap előtt ült ott össze a képviselőház elnöksége, hogy határozzon a szélső baloldal ötvenöt tagjának ama indítványa fölött, hogy haladéktalanul hívják össze a házat. A rövid tanácskozásnak két érdekes államjogi momentuma volt. Az elnökség több tagja (Olaszországban a képviselőház elnöksége az elnökből, négy al-elnökből, nyolcz jegyzőből és két háznagyból áll) azt vitatta, hogy ily esetekben nem az *elnökség*, hanem az *elnök* a képviselője a háznak és hogy magának Biancheri elnöknek kellett volna a maga hatáskörén belül megadni a szélső baloldal indítványára a választ. *Biancheri* elnök viszont azon az állásponton volt és ahhoz ragaszkodott is, hogy a ház vezetése csak az üléseken illeti meg őt magát, egyébként azonban, különösen a szünetek alatt, az egész elnökségnek a feladata ez. Még fontosabb volt a másik vitás pont, amelyre nézve döntés is történt. A szélső baloldal követelésében azt hangoztatta, hogy a képviselőház bármikor összehívható, tekintet nélkül a kormány akaratára, sőt a *kormány akaratára ellenére is*. A képviselőház elnöksége most hivatalosan kimondotta, hogy a *kormány hozzájárulása nélkül a parlament nem ülhet össze*. Az elnökség végül kijelentette, hogy a szélső baloldal óhajtását nem tekintheti elegendő

indítóknak arra, hogy érintkezésbe lépjen a kormánnyal a képviselőháznak korábban való összehívása iránt. A szociálisták fő-organuma azt mondja, hogy a szélső baloldal maga az oka, hogy így történt a dolog. Ha követelésének a szociálisták által kívánt fenyegető formát (tömeges letétele a mandátumnak és obstrukció) adta volna meg, akkor nem merték volna visszautasítani. — Ugy látszik azonban, hogy mindezek a vitakozások fölöslegessé fognak válni. A ház feloszlását és az új választások kiírását novemberre most már nem tartják annyira kizártnak, mint csak két héttel ezelőtt is. Maga *Giolitti* miniszterelnök persze még mindig azt a nézetet vallja, hogy a kormány helyzete kedvezőbb lesz, ha a telet egyrészt a választások előkészítésére, másrészt bizonyos reformtörvények alkotására használják föl, amelyek alkalmasak arra, hogy az ellenzék a választók közt csökkentsék. Véleménye szerint a kereskedelmi szerződések kérdése is könnyebben oldható meg oly házzal, amely választások előtt áll, mint olyannal, amely akkor kerül elő, ki a választásból, sokkal biztosabban érzi magát. Majdnem valamennyi többi miniszter azonban, élükön *Lussattival*, amellet van, hogy haladéktalanul el kell rendelni az új választásokat, hogy kiaknázhassák a nagy sztrájk szociálista vezetői ellen irányuló erős reakciót, amely a lakosság körében tagadhatatlanul megnyilatkozik. Ebben a nézeteltérésben alkalmasint a király lesz hivatalosan dönteni, vagy talán már döntött is.

A kormány választási programjáról egyébként *Enrico Ferri* képviselő, az olasz szociálisták vezére, az *Avanti* című lapban azt írja, hogy föltétlenül megbízható forrásból nyert értesülése szerint ennek a programnak főbb pontjai a következők: A civillista leszállítása legalább öt millió lírával; a haderő csökkentése tizenkét hadtestről tízre és a vasuti szerződés meghosszabbítása újabb öt esztendőre.

A *mandsuriai harcstéren* még mindig nem történt nagyobb jelentőségű fordulat. A *port-arturi* harcok borzalmas voltát élénk színekkel ecseteli egy Csifuba érkezett magánlevél. E levél szerint a japánok utolsó támadása Port-Artur ellen váltakozva a heves bombázások és vakmerő rohamok hosszú sorozatából állt. A Nagy Halom ellen intézett támadás a kétségbeeséssel natáros elszántsággal történt és teljes négy napon át szakadatlanul tartott. Egy japán zászlóalj, amely födetlen állásban volt a völgyben, az oroszok srappell-tüze úgyszólván az utolsó emberig elpusztított. Végül sikerült a japánoknak egy tábori és két gépágyut egy hirtelen hányt sáncz mögött fölláttani. De ez az állás a belső erődök tüzelése miatt tarthatatlan volt és amikor az oroszok támadólag léptek föl, a szerencse a japánok ellen fordult, akiknek óriási veszteségeik voltak. Még két ízben tettek kísérletet a japánok ez állás elfoglalására, de mind a két kísérlet kudarcot vallott. A kínaiak, akik tegnapelőtt jöttek el Port-Arturból, azt beszélnek, hogy az

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A „Fehér Lap.”

Hely: fővenypart egy tengeri fürdőben.

F. (Elegáns, harminczkét év körüli asszony, feláll és plédjéről lerázza a homokot. Dr. B.-hez, egy harmincznyolcz év körüli fiatalemberhez, okos, kissé kiélt arcvonásokkal, akivel halkan beszélgetett.) Bármennyire sajnálom, doktor, ma már végre el kell intézнем levelezésemet, nem mulattatna leányomat egy fél óra hosszat?

Dr. B. Örömmel, asszonyom.

F. De kedves doktor, jól mérlegelje szavait; hiszen ön tudja, Renée még egy „fehér lap”!

Dr. B. (mosolyogva.) Ne aggódjék, asszonyom!

(Renée tizenhat éves, sovány bakfis, a homokbuczkákon fekszik és látszólag nagyon el van mélyedve egy könyvbe.)

Dr. B. (Egy pillantást vet Renée-re, halkan magában): Azt már magam is szeretném tudni, hogy miről beszéljek azzal a kis libával. (Hangosan.) Renée kisasszony!

(Renée várja, amíg másodszor is szólítja, hogy azt a látszatot keltse, hogy nagyon elmélyedt az olvasásban; tényleg pedig egy pillanatra sem vette le szemét anyjáról és a doktorról.)

Dr. B. Renée kisasszony! Szabad melléje ülnöm?

Renée (szerényen.) Ha a mama megengedi, doktor ur!

(Mialatt Dr. B. fölkel, plédjét felveszi és kirázza, Renée gyorsan előveszi kis zsebtükörét, előránczítja fehér sapkája alól hajfürtjeit és egy hirtelen mozdulattal úgy fekszik le, hogy formás kis lábái kilátszanak egyszerű kék ruháskájára alól és nagyon közömbös arccal csinál.)

(Dr. B. odahelyezkedik mellé és kis ideig nézi. — Pikáns arcocskára, kissé sovány alak, egészbenvéve pedig bájos kis bogár, — gondolja magában. Habár hosszabb idő óta vannak együtt a tengeri fürdőben, eddig ügyet sem vetett rá és csak a mamája számára volt szeme.)

(Renée a homokban babrál ujjával és úgy tesz, mintha semmit sem venne észre. Hirtelen aztán felemeli karját és megigazítja frizuráját úgy, ahogy a tükör előtt már kipróbálta és vár, amíg a doktor beszélni fog.)

Dr. B. Az utolsó év unalmas lehetett önre nézve, kisasszony! Olyan se hus, se hal; még nem felnőtt és már nem gyermek.

Renée. Oh, korántsem doktor ur. Hiszen szabad volt a színházba menni, kerékpározni, tenniszezni, evezni és ami a fő, hetenként egyszer az olvasóklubba menni.

Dr. B. Bizonyára csak hölgyekből álló klub?

Renée. Eleinte csak fiatal lányokból állott, de később barátomnak fivérei is eljöttek és magukkal hozták barátikat. És akkor roppant vigan voltunk!

Dr. B. (gunyosan.) Persze, a fiatalemberek klasszikusokat olvastak önökkel és limonádét ittak?

Renée (bosszusan.) Limonádét? Az csak a látszat kedvéért volt ott; a fiatal emberek mindig egy üveg pezsgőt hoztak titokban; azt mondták, hogy a cigarettához jobban esik a pezsgő. (Ugy tesz, mintha megjádná.) De el ne áruljon, doktor ur!

Dr. B. (magában.) És a mama bizonyosan megesküszik rá, hogy ez a szerény bakfis a pezsgőnek és cigarettának csak a nevét ismeri! (Hangosan.) És mit mondtak ehhez barátnőinek szülei?

Renée (nevetve.) Oh, azt oly ravaszul csináltuk, hogy semmit sem vehettek észre. Mindig este jöttünk össze a klubban, a poharakat magunk mostuk meg, az üvegeket pedig a fiatal emberek tüntették el, még mielőtt értünk küldtek volna.

Dr. B. De a cigarettafüst?

Renée. Nyitott ablakok mellett szivtunk, a kulcslyukakat betömtük vattával és hogy ruháinkon a dohányfüst szagát meg ne érezzék, magunkra vettük köpönyegeinket. Amig hazakerestünk, a köpönyegek ki voltak szellőztetve.

Dr. B. (akit a dolog mulattatni kezd.) És szabad kérdezni, mit olvastak a klubban?

Renée (fürkészőleg néz a doktorra.) Igazán, semmit sem fog elárulni a mamának?

Dr. B. De Renée kisasszony!

Renée. Nos hát, azokon az esteken, amikor a fiatal emberek nem jöttek el, olyan könyveket olvastunk, amilyeneket tulajdonképen nem

oroszk tűzsergének és gépágyuinak tüzelése irtózatossá vált. A Nagy Halom lejtőit valóságos elborították az összevisszatépett holttestek és leszaggatott testrészek. Egyetlen egy árokban háromszáz orosz és kétszáz japán halottat találtak szörnyű összevisszaságban egymáson heverve. Vize van az orosz őrségnek elegendő, valamint eleme is, csak éppen a huszonkét van fogyatékán, miért is naponként harmincz szamarat vágnak le. Egy font számárus ára tíz shilling, egy tojásé 10 pence.

Az új torpedóhajók. A bécsi *Zeit* tegnap esti számában a következőket írja:

Értesülésünk szerint a torpedóhajóraj újalakításának költsége *harmincznégy millió* koronára rug. Ezért a pénzt a tervezet szerint 11 torpedóuzót és 35 torpedónaszádót fognak építeni. E hajók építése dolgában a magyarok különben sem szerény követeléseiket az építésnek a birodalom két fele közt való felosztása tekintetében még följebb csigázták és értésül adták, hogy a megrendelések legnagyobb részére ők tartanak számot. E követelés jogosságát arra alapítják, hogy eddigél minden hajót Ausztriában építettek. A delegációban a tengerészeti parancsnok ki is jelentette, hogy az építések egy részét mindenesetre Magyarországon fogják végeztetni. De a magyar kívánságok annál szertelenebbek, mert Magyarországnak most nincs is olyan hajógyára, amely torpedóhajók építésére kellően föl volna szerelve. Hogy tehát legalább egy részét a megrendelésnek a magyar ipar számára biztosítsa, a magyar kormány az a terve, hogy *Fiumében nagyobb szubvenciával* abba a helyzetbe juttat egy hajógyárat, hogy az ily hajóépítések követelményeinek meg tudjon felelni. A tengerészeti kormányzat, mint halljuk, nem fog befolyást gyakorolni a szállítások szétosztására, hanem ezt a kérdést a két kormányzat engedni át. Egyébként a tengerészetnek a rendkívüli hitelből már 1904-re meg kellett volna kapnia tizenkét millió

volna szabad olvasni. Volt egy titkos klub-alapunk és ebből szereztük be a könyveket.

Dr. B. De hát honnan tudták, hogy mit választanak ki?

Renée (ravasz tekintettel.) Oh, nagyon egyszerűen. Amint a mamák egyike egy könyvet elrejtett, ahelyett, hogy nyitva hagyja az asztalon, azonnal beszereztük, azaz, a Lili «kisasszonya» vette meg; ő pedig soha sem fecsegett, de csak azon feltétel alatt, hogy a könyveket neki is szabad elolvasni.

Dr. B. Hát, például, mit olvastak?

Renée (fontoskodva.) *Prévost-ért* rajongtunk, különösen a «Demi-vierge» tetszett rendkívül, azután olvastuk *Boccaccio* «Decameron»-ját, *Zolától* a «Föld»-et.

Dr. B. Szép kis gyűjtemény!

Renée. «Aphrodite» Pierre Louys-tól stb. Ha egy könyvet kiolvastunk, azonnal elégettük, hogy nyoma veszszen.

Dr. B. És ha a barátok is eljöttek, mit csináltak akkor, Nebánts-kisasszony?

Renée. Akkor zenéltünk és táncoltunk.

Dr. B. (megnyugodva.) No ez megjárja!

Renée. Tudja, táncoltunk egy olyan kánkánt...

Dr. B. Miiiit?

Renée. A milyennél jobban a Moulin-Rougeban se járjak. Lili cousinja, aki Párisban járt, legalább azt mondja. Nézze csak, így! (Renée óvatosan körül néz, a láthatár szabad, felugrik, ügyesen kapja fel ruháskáját és úgy tánczol egy pár kánkán-lépést, hogy Dr. B. úgy találja, hogy tulajdonképen érdemes volna kissé közelebb ülni Renéehez, amit nyomban meg is cselekszik.)

koronát különféle beszerzésekre. Az ismert parlamenti viszonyok azonban ezt lehetetlenné tették.

Ez a nyájas hangon tartott, kedves fejtegetés csak újabb bizonyossága annak, hogy a mi derék osztrák szomszédaink, akikkel a balsors — sajnos! — a kelleténél sokkal szorosabb kötelékekkel fűzött össze bennünket, még azt is irigylük tőlünk — ami még meg sincs. Egyébként csak örvendetes dolog, hogy kormányunk végre mégis csak elszánta rá magát, hogy hatóság támogatással lehetővé tegye a fiumei hajógyár megteremtését. Ez a jó gondolata elég későn született ugyan meg — de jobb későn, mint soha. Hogy örömmünk teljes legyen, ahhoz most már nem hiányzik egyéb, csak az, hogy a kormány ne csak újságzikkekben hirdesse üdvös szándékát, hanem legyen szerencsénk ennek a szándéknak szemmel látható és kézzel fogható bizonyosságaihoz itt a helyszínén is.

Előfizetési felhívás.

Szeptember hó 21-ikén előfizetést nyitottunk „A Tengerpart” című napilapra.

„A Tengerpart” ünnep és vasárnap kivételével naponként délután öt órakor hatnyolcz oldalnyi terjedelemben jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 8 fillér.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz

„A Tengerpart” kiadóhivatala,

Fiume, Riva Szápáry, Adria-palota.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Renée (villámsebeseen fekszik le a homokba, mintha semmi sem történt volna.) Azután vidalokat énekeltünk. Mindjárt megtanultunk minden dalt, amely a tingel (szájához kap) a cafés chantants-okban új volt. Lili cousinje, aki Párisban volt, a Judic és a Guilbert egész repertoárjára megtanított bennünket. (Renée egy kuplé pikáns refrénjét kezdi halkan énekelni.)

Dr. B. (felségesen mulatva, halkan): Mi fog még következni! (Körül néz; hangosan): Ilyen foglalkozás mellett nem igen maradt ideje a klubban mulatni?

Renée. A trécseléshez mindig marad idő. Csak kár volt, hogy mindig oly korán jöttek el értünk.

Dr. B. Ugyan meséljen nekem valamit mulatságairól. Apropos, kisasszony, tudja, hogy önnek elragadó szája, csókolni való szája van?

Renée (hanyagul.) Azt mondják, hogy szép metszésű.

Dr. B. (halkan.) Teremtette, ez a «fehér lap!» (Magában meg azt kívánja, hogy barminél kiterjedtebb levelezései volnának a mamájának. Hangosan): Ugy-e, ön elmeséli nekem, hogy mulattak a klubban?

Renée (gonoolkodva.) Nos, hát mindenféléről beszélgettünk. A házasságról, férfiakról, arról a sajtóságos nevelésről, amelyben részeseülünk.

Dr. B. Mennyiben sajtóságos?

Renée. Itélje meg önmaga. Mamáék, akik bizonyára nem voltak különbek nálunk, mindig azt hiszik, hogy tizenöt-tizenhat éves lányaik még ártatlan babieik. Ezért nem szabad regényeket olvasnunk.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Ottó főherceg előléptetése.

Bécs, okt. 5. *Ottó* főherceg, ki a múlt csütörtökön kihallgatáson volt a királynál, azért jelent meg ő felsége előtt, hogy utókúrája befejezése után, mint katonai, újból szolgálatba lépésre jelentkeztek. A főherceg a Burgból a hadügyminiszteriumba hajtattott, ahol *Pitraich* hadügyminiszternél is jelentkezett. *Ottó* főherceg novemberben újra megkezdte katonai tevékenységét és ugyanakkor lovassági tábornokká lép elő. A király egyúttal lovassági főfelügyelővé fogja kinevezni *Paar* gróf helyébe, akit más nagy állásra fog kinevezni.

Lajos Viktor főherceg betegsége.

Bécs, okt. 5. Beavatott forrásból eredő hír szerint illetékes helyen kénytelenek újra foglalkozni azzal a régebbi szándékkal, hogy *Lajos Viktor* főherceget valamely gyógyítóintézetben helyezték el. Hír szerint egy *svájci* gyógyítóintézetet szemeltek ki erre a célra. A főherceg udvartartását egészen fölöslatják.

Lujza hercegnő ügye.

Bécs, okt. 5. *Lujza* hercegnő ügyében kedvezően folyik a tárgyalás. Az udvari főmarsalli hivatal a legnagyobb előzékenységet tanúsítja. Egyelőre még differenciák forognak fenn, amennyiben a hercegnő gondnoka azt akarja, hogy az udvari főmarsalli hivatal nevezze ki az új szakértőket, akik a hercegnő elmebeli állapotát megvizsgálják, míg *Lujza* hercegnő jogtanácsosa ragaszkodik ahhoz, hogy a szakértők kinevezését a hercegnőre bizzák. Az udvari főmarsalli hivatal mind a két előterjesztést még tegnap el-

Dr. B. Amit önök pontosan betartanak!

Renée. Se érdekes szindarabokat.

Dr. B. Szerencsére az újságok ezeknek teljes tartalmát közlik!

Renée. Nagyon helyes. Másrészt azonban kedvünk szerint átkutathatjuk a klasszikusokat és a bibliát, olvashatjuk *Hernánit*-t, melynek bizonyos részén a naivok elpirulnak, megnézhetjük *Faust*-ot és egyéb ilyen ostobaságokat. Ha látogató jön, nem szabad a szalonba mennünk, hogy valami nem illő dolgot valahogy meg ne halljunk. Ahelyett a cselédeknel maradunk és nemcsak azt tudjuk meg, amit a szalonban beszélnek, hanem még azt is, amit az illetőkről lehet beszélni.

Dr. B. (bámulva.) Hiszen magától tanulni lehet, piczi nagysám.

Renée (ez hizeleg neki; folytatja.) Azután ismét beszélünk a házasságról.

Dr. B. (érdeklődve.) Szabad azokat hallani?

Renée. Természetesen. Hiszen mi csak azokból a megfigyelésekből ítélhetünk, melyeket férjes nővéreinknél és cousinejainknál tetünk; de ezzel tisztában is vagyunk. A szerelem, az ugyan hamar oda van, csak azt nem értjük, hogy miben rejlik ennek oka.

Dr. B. (Szárason.) No, ebben a tekintetben nem tettem volna fel önről tudatlanságot.

Renée. Mi természetesen a házasságban az elkülönített halószobáknak vagyunk hívei; Margit nővérétől egyszer azt hallottuk, hogy így a szerelem tovább tart. (Feszült figyelemmel néz a doktorra, de miután ez nem szól, folytatja.) Azután meg nem megyünk hozzá olyan emberhez, aki azt kívánja tőlünk, hogy

küldte Koburg Fülöp herceg képviselőjének, ki a herceg elé terjesztvén azokat. Fülöp herceg kijelentette, hogy Lujza hercegnő elméjének újabb megvizsgálása dolgában nem szándékozik semmi tekintetben befolyást gyakorolni.

Budapest, okt. 5. Lujza hercegnő Párisból a következő magyar táviratot küldte Visontai Soma országgyűlési képviselőnek:

«Szívből fakadt hálámat magyar barátainknak irántam tanusított érzelmükért.»

Schóber Albert távozása.

Budapest, okt. 5. Schóber Albert miniszteri tanácsos, a magyar államvasutak kereskedelmi osztályának igazgatója és az elnök-igazgató helyettese, bejelentette a kereskedelmi miniszternek, hogy az év végével megváltik állásától és nyugalmába vonul.

Az új trieszti helytartó.

Csernovits, okt. 5. Hohenlohe Konrád herceg, az új trieszti helytartó csütörtökön utazik el innen Munkácsra sógorának, Schönborn grófnak látogatására. Munkácsról Bécsbe megy, ahol le fogja tenni a helytartói esküt és e hó 15—20-ika táján érkezik Triesztbe. Az itteni lapok pártkülönbség nélkül sajnálatukat fejezik ki a herceg távozásán és biztosítják a triesztiakat arról, hogy új helytartójuk szigorúan pártatlan és liberális férfiú, aki minden igyekezetét arra fogja fordítani, hogy fellendítse Trieszt jólétét.

A háboru.

Karbin, okt. 5. Az orosz távirati ügynökség jelentése szerint a japánok a balszárnyon folytatják az előrenyomulást. Ugy látszik, hogy meg akarják kerülni az oroszok balszárnyát, hogy így az orosz hadsereg zömének háta mögé jussanak.

szófogadó, szolgálatkész háziasszony legyünk; ellenkezőleg bennünk csak az egyenjogú pártást szabad látnia.

(Dr. B., aki eközben egészen közel húzódott Renéehez, óvatosan fogja meg kezét és ujjaival játszik.)

(Renée, akinek figyelmét semmi sem kerte ki, szintén úgy helyezkedett el, hogy az utat, amelyen mamájának jönnie kell, épp hosszában szemmel tarthassa és felségesen mulat azon, hogy elgondolja, mit is mondana a mama a doktor ur illetén való viselkedéséhez.)

Dr. B. Hogyan gondolkozik a férfiakról, Renée kisasszony, önnek ezekről is bizonyosan van már ítélete!

Renée. Óh, ami a férfiakat illeti, erről nekünk egész szisztémánk van és az ujonnan érkezett rögtön regisztrálva lesz.

Dr. B. Kíváncsi vagyok.

Renée (nagy buzgósággal.) Hát, kérem, itt vannak először a „zöldek”, akik együtt járnak velünk a tánciskolába és akiket a bakfis-bálokba meg lehet hívni, akik egy kártyát, vagy egy szalagot, amely „Töle” ered, megőriznek, mint egy szentséget, akik bennünket felszeg imádásukkal, egyes rózsáikkal és rossz bonmotjaikkal halálra untatnak. De mi azért mégis sportot üzünk abból, hogy minél több numero I. kategóriába tartozó imádónk legyen, csak hogy barátainkat bosszanthassuk. A II. számú kategória már érdekesebb. Mi „jezsuitáknak” neveztük el őket. (Egyenesen szemébe néz a doktornak, anélkül, hogy egy arcvonása is megváltoznék.) Ezek a mamáink barátai.

Dr. B. (halkan) Ördögös kicsike!

London, okt. 5. A *Daily Telegraph* azt írja, hogy a japán miniszterelnök proklamációt adott ki, melyben kijelenti, hogy a háboru még sokáig fog tartani, hogy tehát a győzelem biztos legyen, a nemzetnek a legnagyobb áldozatkészséget kell tanusítania. A japán bank kormányzója és több bankár késznek nyilatkozniak 80 millió yenre rugó kölcsön tolyósítására.

Magyar ember halála Liao-jangnál.

Temesvár, okt. 5. Kolarics Zorka itteni lakos Szent-Pétervárról hivatalos értesítést kapott, hogy testvére, Kolarics Pál orosz alezredes, aki a liaojangi csatában súlyosan megsebesült, az ottani tábori kórházban meghalt. Kolarics Pál még gyermekkorában került Oroszországba s egy orosz katonai iskolában nevelkedett.

Véres munkástüntetés.

Lemberg, okt. 5. *Lodz*-ból táviratozták, hogy ott a múlt vasárnap nagy munkástüntetés volt. A tüntetés Liamsowsky rendőrfőnök ellen irányult, akinek hosszú távollét után, vasárnap kellett volna helyét elfoglalnia. A munkások tüntetés által akarták megakadályozni a gyűlőt és rettegett rendőrfőnöknek a bevonulását. A tüntetők a katolikus templomba vonultak és munkásdalokat énekeltek. Innen a rendőrfőnök háza elé mentek és azt valósággal ostrom alá vették. Erre kivonult a rendőrség és a kozákok segítségével akarta a munkásokat szétverni, de ezek ellentállottak és néhány kozákot revolverlövésekkel leterítették. Végre sikerült a rendőrségnek bekeríteni a tömeget, melyből mintegy ötszáz embert fogott el. Csak így lehetett a rendet helyreállítani. A rendőrség brutális eljárása az

Renée. Ezek mégis valamibe vesznek bennünket, de csak politikából, alkalomadtán, faute de mieux, velünk is foglalkoznak, gyakran csokoládét ajándékoznak nekünk, csak azért, hogy ez alkalommal a mamáknak is feltűnés nélkül hozhassanak ajándékot és ügyesen kikérdezzenek bennünket mindarról, amit a mamától meg szeretnénk kérdezni, de nem mernek. Egyebekben egyszerre levegőnek nezzek bennünket, amiért férjes asszonyok lépnek a szobába.

Dr. B. (Mialatt Renée beszél, nem tud megszabadulni attól a gondolattól, hogy az őt és a mamáját, aki leánya jelenlétében nem tulságosan érezte magát feszélyezve, élesen megfigyelte. Jónak látja tehát olyan arcot vágni, mint aki egy szót sem ért az egészről és hirtelen más taktikába átesapva, forró csókokkal árasztja el Renée tenyerét.)

(Renée a társalgás hevében természetesen semmit sem vesz észre és csöndben örül, hogy fogják irigyelni barátinói ezért a tete-à-tete-ért és zavartalanul folytatja.) Legérdekesebb a harmadik kategória, az „efflateurs”-ök.

Dr. B. (ijedten emelkedik fel helyéről.) Honnan vette ön ezt a szót?

Renée (egyszerűen.) A Prévost „Demivierges”-ében találtuk és úgy látjuk, hogy ez fején találja a szöveget.

Dr. B. És mit ért ön ez alatt?

Renée. A harminczon felüli férfiak tömegét, akik a sok elegánsan raffinált hölgytől, akikkel naponta érintkeznek, blazirozva, bennünk a friss, érintetlen üdeséget becsülik és boldogok, ha sikerül nekik egy megjegyzéssel, egy helytelen hízélgéssel elrabolni valamit ebből a frissességéből és egy megjegyzéssel — (habozik.)

egész városban nagy felháborodást kelt és valószínű, hogy a rendőrfőnök ellen a tüntetés megismétlődik.

Önként jelentkezett gyilkos.

Székesfejérvár, okt. 5. Huszár Lajos szabadbattyáni bérlő tegnap jelentkezett Ujházy főügyész-helyettesnél és elmondta, hogy meggyilkolta a szomszédját, Lendvay Lajost. A gyilkosságra Lendvay felesége bujtotta föl, akivel már régebbi idő óta viszonyt folytatott. Kicsalta Lendvayt a földekre, ott föbelőtte és holttestét összevagdalta. Az összevagdalt holttestet aztán elásta a kukoriczásba. Huszár Lajost nyomban letartóztatták és megindították a gyilkosság ügyében a legszigorubb vizsgálatot.

Rendőrből szélhámos.

Budapest, okt. 5. Berger Béla rendőrfogalmazó tíz esztendő telt a fővárosi rendőrség szolgálatában, de az idén júliusban több rendbeli visszaélés miatt a főkapitány állásától felfüggesztette és elrendelte ellene a vizsgálatot. Berger Béla, elkerülendő a további eljárást, állásáról lemondott. Foglalkozás nélkül lévén, nagy szédelgéseket követett el és váltókat is hamisított. Éppen most akarták megindítani ellene a bünvádi eljárást, de tegnap levél érkezett tőle Amerikából, amelyben tudatja, hogy szerencsésen kijutott oda és nem is szándékozik többé visszajönni Budapestre.

Öngyilkos huszárcapitány.

Nagykikinda, okt. 5. Boross Antal, nyugalmazott huszárcapitány, a temesvári gyorsvonat elé vetette magát, amely agyongázolta. A kapitány tettét életuntagságból követte el.

Dr. B. (akit bosszant, hogy meglepetésével elragadtatta magát és feladta kellemes pozícióját, amelyben Renée kezét a magában tartotta, hirtelen ismét szoroson mellé ült, hogy bár látszólag véletlenül, lába a Renée lábához éppen Pözel jutott.) Folytassa csak bátran, Renée kisasszony.

Renée (egyenesen a doktor arcába néz.) — — bennünket a sodrunkból kihoznak. Ezekről a III. kategóriabeli uraktól megtudjuk mindazt, amit még tudnunk nem kellene. Ők mondják meg nekünk, mi elragadó rajtunk, mi kívánatos, a kis hajpelyhek a tarkón, félkar, az ivelt láb stb. Naivul feltett kérdéseinkre készséggel adnak választ, könyveket adnak kölcsön, hogy később ezekről beszélgetve gyönyörködjenek naivitásunkon és bennünket elpirulni lássanak. És ez jobban ingerli őket, mint egy tete-à-tete egy elegáns asszonnyal. (Kaczagva.) Ezek az urak csak egyet felejtenek el, hogy mi bakfisok aube de siécle vagyunk és hogy éppen úgy csapjuk be őket naivitásunkkal, ahogy szeretnénk bennünket ettől megrabolni.

Dr. B. (Folyton tesztültebb figyelemmel hallgatta és fixirozta Renée anélkül, hogy ezzel sodrából kihozta volna. Egyébként föltette magában, hogy „barátságát” a mamáról a leányra fogja áthelyezni, de előbb tudni akarja, hogy csakugyan észrevette-e a mamájával üzött flirtöt, Provokáló hangon :) És melyik kategóriába sorozna engem, Renée kisasszony?

Renée (határozottan.) Egy negyed óra óta a — — III. kategóriába!

Dr. B.!!!!

A halálba üzték.

Przemysl, okt. 5. Jaroslávban a 29-ik hadosztály 2-ik ütegének egyik altisztje, **Polacek Mór**, agyonlötötte magát. **Galgóczy** hadtestparancsnoknak címzett levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy főlebbvalóinak durva bánásmódja és embertelen kínzása üzte a halálba.

Egy örült merénylete.

Páris, okt. 5. Az itteni Szent-Anna elmeegógyító intézet főorvosát egy örült megtámadta és egy szúrással a tarkóján súlyosan megsebesítette. Az orvos állapota igen aggasztó. Ha felgyógyul is, egész életére béna marad.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai ezentúl mindig kaphatók az **Ivanich-féle** hírlapelárusító üzletben, **Via Riva 6. szám** és a **Corsia Deák 34. szám** alatt levő dohánytözsdeben (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

— **A városi tanács** holnapi ülésének napirendje:

Nyílt ülés: A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Jelentések, indítványok és interpellációk előterjesztése. Javaslát egy városi telek eladása tárgyában. Hivatalos javaslat a város egyik adósa ellen megindítandó eljárás iránt. A rendőrorvos javaslata az elsősegélynyújtó állomásnak orvosi szerekekkel való ellátása dolgában.

Zárt ülés: Hat segílyt kérő folyamodványának elintézése. Fegyházépítési ajánlatok elintézése. Előlegezési kérvények. A földrajzi és történeti tankönyvek szerkesztésének segílyezése. Négy kérvény elintézése a szegényházba való felvétel tárgyában. Segélyt kérő és egyéb kérvények.

— **Pályázat.** A városi hatóság pályázatot hirdet három tanítónői állásra. A pályázat október 31-en jár le; fizetés évi 1200 korona, 500 korona lakbérilletéssel. Az említett állások egy évi gyakorlat után véglegesekké válnak, a fizetés ötvenként 100 koronával növekedik. A tanítás nyelve az olasz. A pályázók kérvényeiket az említett határidőn belül az iskolaszékhez tartoznak benyújtani. A kérvényeket honossági, illetőségi és képzettségi igazoló bizonyítványokkal kell felszerelni.

— **Uj gyártelep Fiumében.** A városi tanács holnapi ülésének napirendjébe fel van véve egy városi teleknek eladása is. Ez a telek a Macello-utcai honvédkaszárnya tözsomszédságában van és a fiemei butorgyár akarja megvásárolni, hogy ott fióktelepet létesítsen központi gyártelepe kiegészítéséül. A gyártelep építése mindenesetre örvendetes Fiume ipari fejlődésének szempontjából, mivel számos munkásnak nyújt majd biztos kenyérkeresetet. Nem kételkedünk benne, hogy a városi tanács méltányosan fogja elintézni a telek ügyét.

— **Magyar kereskedők Belgrádban.** A belgrádi kereskedők tudvalevőleg májusban vendégei voltak a budapesti magyar kereskedőknek. A Belgrádi Kereskedők Egyesülete a minap küldöttséget menesztett Budapestre és viszonzásul a magyar szives vendéglátásért, meghívta a magyarokat Belgrádba. A kirándulás, amelyet a Magyar Kereskedelmi Csarnok rendez, három napra, október 21., 22. és 23.-ra van tervezve. Akik a kiránduláson részt venni hajlandók, október hó 10-ig jelentkezzenek az egyesületnél.

— **Háromezeröttszáz kivándorló Fiumében.** **Vio Ferencz** dr. polgármester a belügyminiszteriumhoz táviratilag azt a kérést intézte, hogy tekintettel a városban összegyűlt nagyszámú — 3500 — kivándorlóra és a sűrű elhelyezés szükségére, bocsássa az államasutak vagonjait a kivándorlók rendelkezésére. Ez intézkedés azonban fölöslegessé vált, mert a kivándorlók nagy része még a tegnapi nap folyamán felszállt a **Slavonia** gőzökre s így a kivándorlók mlakkai szállójában az összes hajléktalan kivándorlók szállást kaphattak.

A **Slavonia** gőzös holnap délben indul el 1920 kivándorlóval. Mintegy 1500 kivándorló ma és holnap vonattal megy Antwerpenbe, ahol a **Carpathia** hajóra szállva, Északamerikába utaznak.

Mint biztos forrásból értesülünk, a Cunard társaság igazgatósága elhatározta, hogy a tömegesen idetűdülő kivándorlók gyorsabb szállítása végett havonként a mostani két hajójárat helyett háromszor fog kikötőnkől hajókat utnak indítani, még pedig tíz-tíz napi időközben.

— **Egyesületi élet.** A művezetők országos szövetségének helybeii egyesülete ma este 8 órakor az egyesület helyiségében ülést tart.

— **Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság.** New-Castle on Tyne-ban e hó 1-én bocsátották vízre a **Gróf Tisza István** nevű gőzhajót, mely az idén már a negyedik hajó, melyet a társaság hajórajának szaporítása céljából épített. Az új gőzhajó 4500 tonna tartalmu és ugyanazon minta szerint épült, mint testverhajója, a **Főszet Ágost főherceg**. A hajó villamos világítással bír s Galacz és a nyugateurópai kikötők között fog közlekedni. Próbautját e kettős csaveru gőzhajó valószínűleg október hó második felében fogja megtenni. A Keleti Tengerhajózási Részvénytársaságnak ezzel az új hajóval együtt most hét hajója van (összesen 28.000 tonna tartalommal), miáltal a magyar kiviteli érdekeket a Dunán a nyugateurópai kikötőkbe menő áruk tekintetében jelentékenyen előmozdítja.

— **Garázdálkodó közvitész** Tegnap este tíz óra tájban katonai őrzőjárt járta be a várost, egy **Vukelich** nevű közlegényt keresve, aki nem ment haza a laktanyába. Hosszas keresés után Szusákon akadtak rá. **Vukelich**, amint észrevette a közeledő őrzőjártot, kirántotta oldallegyverét és ellentállásra készült. A katonák segítségére egy rendőr sietett, akit a felbőszült katoná vállán könnyen megsebesített. A dühöngő katonát csak nagy erőfeszítéssel sikerült lefogni és a kaszányába vinni.

— **A szardínia konzerválása.** Egy berlini hetilap a következő érdekes cikket közli a szardínia-halak konzerválásáról: A Bretagne lakossága jórészenek jó és balsorsa még ma is a szardíniák kisebb vagy nagyobb megjelenésétől függ. A szardínia a heringek fajához tartozik és nemcsak a Bretagne partjain vagy Franciaország délnyugati részén található, hanem Európa délnyugati vizeiben mindenütt megjelenik, ámbar sehol sem lép föl oly nagy számban, mint ép Franciaország délnyugati öbleiben, ahol Belle Ile szigete és Brest, Lorient, Quimper és St.-Nazaire városok a szardínia-fogás és szállítás középpontjai. A szardíniafogást inkább lehet szerencsejátékhoz hasonlítani, mint a heringét. Egyes években oly nagy számban jelennek meg a halak, hogy alig lehet őket haszonnal értékesíteni (például 1883-ban); más években pedig oly ritkák, hogy a parti lakosság csak nagy erőfeszítések árán tudja a halászatból a legszükségesebbet is megkeresni; 1902. őszén és telén 30.000 breton család nézett az énhálál elé. Csak a francia és német kormány áldozatkészségének volt köszönhető, hogy a súlyos katasztró-

fát szerencsésen elhárították. A szardínia bevándorlás időközönként történő elmaradását, mindaddig nem sikerült megmagyarázni. A breton partvidéknek majdnem egész férfilakossága a halászatval valami vonatkozásban áll. Mielőtt a halászat megkezdődik, június elején, ősi szokás szerint, minden kerület egy-egy követét küldi el egy könnyen hozzáférhető kikötőbe, hogy a püspöki áldást és beszentelést megkapják. Visszatérve ez ünnepélyről, megkezdődik a halászat. Öt-öt ember kora hajnalban csolnakon kimegy a tengerre és este tér vissza a zsákmánnyal. Ha a fogás jól sikerült, úgy a parton vig élet támad. Nagy kosarakban szállítják partra a halat, hogy minél előbb hozzáláthassanak elkészítésükhöz. Ebben azután a férfiak, mint asszonyok és leányok is részt vesznek. Bámulatos jártassággal vágják le a hal fejét és szedik ki beleit, a mire a vérrel hemocskolt halat alaposan megmossák és többé-bevéssébe becsazzák, a szerint, hogy mint szardellát vagy pedig mint szardíniát hozták forgalomba. Ha a halak szardínia gyanánt kerülnek a kereskedésbe, úgy már néhány óra mulva kiveszik a sóból és nagy teknőben vagy vödörben újból megmossák. Ezután leforrázzák a halakat, ami nem vízben, hanem tiszta olajban történik. Az olajat nagy üstökben főzik. Mihelyt a kellő hőfokot elérte, a halakat beledobják. A halakat legfeljebb 1½ perczig szabad az olajban hagyni, mert hosszabb idő esetén minden hus leválik a szálkákról. Az olajjal telt üst előtt hosszú asztalok állanak, melyek mellett 10—12 asszony foglal helyet. Ezek az asszonyok a halakat kicsiny, előre kifőzött pléhdobozokba rakják, langyos olajjal leöntik és végül a dobozokat légmentesen elzárják. Miután a dobozokat 36—40 óra mulva még egyszer forró vízbe mártják, az osztályozó terembe küldik, ahol az asszonyok és gyermekek utasító czédulákkal látják el. Végül a dobozokat s raktárakba viszik, a honnan eladásra kerülnek.

TARKA VILÁG.

Tisza Kálmán takarékosága.

Tisza István gróf tudvalevőleg csak a parlamentben az a rideg, szinte hozzáférhetetlenek látszó ember. Azonban mihelyt meghitt barátai körében van, avagy a birtokán, — kedélyes, magyaros szívelyességű gavallér ember.

A budapesti Wampeticsben többször láthatták, amint a fehér asztalnál elkedélyeskedett, sőt a cigánynak is adott dolgot.

— Nem olyan mint az apja! az még jobban megnézte a garast, — szolt egyszer egy képviselő, aki még ismerte a generálist. És mindjárt el is mondott egy adomát az öreg úrról.

— Tisza Kálmánnak volt egy szinehagyott felöltője, amelyet évtizedekig hűségesen viselt. Egyszer hivatalos volt udvari ebédre, Budára. A kormány köréből többen rá akarták beszélni, hogy most már illő lesz valami szép új fekete ruhában megjelenni. Az öreg azonban kibujt az új ruha csináltatása alól.

— Ismernek engem úgy is odafönn, hogy én Tisza Kálmán vagyok, — érvelt a biztásokra.

Történt azután nemsokára, hogy Bécsbe kellett egy deputációt vezetnie.

— No Kálmán bátyám, — mondták neki, — most már a bécsiek előtt csakugyan ki kell ám egy kicsit huzni magadat.

— Minek? Nem ismernek ott engem, — érvelt most már imigy a generális.

És elment Bécsbe a kopott ruhájában.

Az előkelő idegen.

Érdekes ur vacsorázott tegnap este egyik nagy hotelünk éttermében. Elegáns, angol ruhájú fiatalember volt és jobbról-balról egy egy csinos högyecske osztotta meg vele vacsoráját. Csakhamar ráfogta valami jókedvű vendég, hogy az ismeretlen fiatalember; **Lebaudy**, a szaharai császár testvére.

A főlzolgaló pinczér zavaraban odasietett a gazdjához és megkérdezte tőle:

— Kérem, itt van a szaharai császár öcsé. Hogyan czimezzem?

— Hm! Hát ha a testvére szaharai császár, akkor ő legalább is szaharai főherceg. Szólítsa fenséges urnak. Az ilyenért különben se szoktak megharagudni az emberek.

A feleséges ur különben igen kitűnően mulatott a vacsorán és egy cseppet sem feszélyezte, hogy a közönség nézi. Valaki magához hívta a főpinczért és megkérdezte:

— Hát az a két hölgy mellette kicsoda?

— Azok, kéremásson? Palotahölgyek.

— Mi a manó? Hát azokat is magával hozta?

— Dehogy! Ezek egy — fiúmei palota hölgyei!

A ozár szeszélye.

Pál, az oroszok czárja egy napon egy közkatonával találkozott. akivel feladatta magára a köpenyegét és akit e közben «káplárnak» szólított meg.

— Bocsánat, felség, — dadogta a férfi, — én csak közlegény vagyok.

— A császár nem téved, — válaszolta Pál császár és hozzátette a következő pillanatban:

— Óhajt-e hadnagy ur velem reggelizni?

A frissensült tiszt még nem is térhetett magához, amidőn a czár folytatta:

— Ma szép idő van, kapitány ur!

Es így folytatódott mindaddig, amig csak a vezérőrnagyi czimet el nem nyerte a közlegény. — De jaj! dicsősége csak rövid ideig tartott; mivelhogy a czár egy újabb sétájuk alkalmával ugyanazon a módon lofokozta, amint előléptette, — sőt végül így szólott hozzá:

— Hátra arcz, — Szibériába! . . .

A furfangos Erzsike.

A kis Erzsike a nagymamája szobájában játszadozik. Egy ódon, csodaszép kávésfindzsa nagyon megtetszik neki és elkezd kéregetni a nagymamától:

— Nagymamám, ajándékozd nekem ezt a findzsát.

— Nem, édesem. Később egyszer majd megkapod.

— Mikor később?

— Nos, ha majd egyszer magához hív a jó Istenke.

Erzsike elhallgat és tovább játszik. Egy kis idő múlva, mintha va' mire hallgatózna, felkiált:

— Te nagymama!

— Nos, mit akarsz, fiam?

— Nekem úgy tetszik, mintha éppen most hívott volna a jó Istenke.

KÖZGAZDASÁG.

+ Közvetlen gőzhajózáratok Trieszt és Mexikó között. Mexikóból vett hírek szerint a mexikói Egyesült-Államok kormányja elhatározta, hogy Magyarország-Ausztria és Mexikó kereskedelmi érdekeinek előmozdítása czéljából, a Triesztből havonként egyszer induló a mexikói kikötőket felkereső Osztrák-Amerikai Gőzhajóstársulat járatait, járatonként hatezer mexikói dollár, vagy évi hetvenkétezer dollár szubvenzióban fogja részesíteni s az erre vonatkozó szerződést a gőzhajóstársulat mexikói megbízottjával már meg is kötötte. A mexikói kormány e tényével pedig azt bizonyította be ismét, hogy monarchiánkhoz a legnagyobb szimpatia fűzi, s még nagy pénzáldozatoktól sem retten vissza, ha arról van szó, hogy ezeket szilárdíthassa. A szubvenzionált mexikói gőzhajózáratok, az igaz, első sorban az osztrák kivitelnek lesznek hasznára, de kétséget sem szenved, hogy azokat magyar kereskedőink is használhatják, különösen ha kereskedelmi miniszteriumunk gondoskodik arról, hogy e

havi járatokhoz Fiuméből közvetlen hajóösszeköttetés legyen Triesztbe és hogy a flume-mexikói díjtételek egyenlők legyenek a trieszt-mexikói díjtételekkel; mert csak ily esetben volna a magyar kereskedőnek czélszerű Mexikóba küldendő áruját — Fiumén és nem Trieszten át — irányítani. Nagy sajnálattal jelentik Mexikóból, hogy a magyar kereskedelmi miniszterium legújabbán főlsozlatta a Mexikóban nagy sikerrel működő magyar kereskedelmi muzeumi képviselőt, mely mintegy összekötő kapocs volt a magyar és a mexikói kereskedők között, s nem egy, hazánk kereskedelmére nézve fontos üzletet bonyolított le. Eddig a magyar kereskedők és iparosoknak volt kihez fordulniok Mexikóban, ha az új üzletek iránt érdeklődtek, avagy, ha olyanok megkötéséhez biztos közbenjárást akartak. Megszűnővén ez a hivatal, kereskedőinknek nincsen többé kihez fordulni, mert nincsen senki, aki hivatalba lenne e gazdag országban és új piacra a magyar érdekeket segíteni és előmozdítani. Ez pedig igen nagy baj s kétségtelenül Mexikóba irányuló kereskedelmünkre nagyon bénítólag hat.

+ Az adókvetés és a kereskedők. Az OMKE igazgatósága elhatározta, hogy a kereskedői elemnek az adókvétsi és felszólamlási bizottságokban való megfelelő képviseltetése érdekében országos akciózt indít és e czélból mindenekelőtt a mai állapot hiányainak feltárása mellett a pénzügyminiszteriumhoz fordul.

+ Egy sorsjegy utolsó húzása. Az 1854. évi sorsjegyek századik és utolsó húzása októberben elsején volt Bécsben. Ezt a sorsjegy-kölcson, melynek alaptőkéje 50 millió konvencziós értékű forint volt, Baumgartner osztrák pénzügyminiszter bocsátotta ki annak idején az akkori viszonyok közt nagy sikerrel -- 90%-os árfolyamon. A kibocsátott 200.000 drb. sorsjegyből még 4300 drb van forgalomban, melyeket december 31-ére szoló esedékességgel most, október elsején sorsoltak ki. Az összes nyeremények értéke ennél az utolsó húzásnál 4 millió korona volt.

+ Fakülforgalmunk 1904 január-augusztus havában, összehasonlítva az 1903-ik év megleelő időszakával:

	Behozatal		Kivitel	
	1903	1904	1903	1904
Épület és műfa nyers, kemény	197	214	4916	5694
Épület és műta nyers, puha	4704	8433	5845	3106
Bányafa	701	791	2915	1962
Vasuti talpfa	332	336	3258	4672
Donga és hordófa	1605	1384	4866	6732
Fűrészelt és faragott faáru kemény	1194	1155	15542	14685
Fűrészelt és faragott faáru puha	15505	19451	22683	20861
Fedélzsindely	630	706	19	16
Szőlő és komlókaró	453	496	157	138

+ Az olasz szerződés és a magyar szőlősgazdák. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete Zselénszky Róbert gróf elnökle alatt megtartott igazgató-választmányi ülésén tárgyalta az olasz vám- és kereskedelmi szerződést. Az elnök felkérésére Drucker Jenő dr., az egyesület igazgatója hosszabb előadásban ismertette a szerződést. Ezután Dobokay Lajos borászati kormánybiztos adott részletes felvilágosítást a provizorium határozatairól. Az elnök a vitát megnyitván, a tárgyhoz az igazgató-választmány tagjai majdnem mindannyian hozzászóltak és a borkontingens behozatainak a megnehezítésre különböző javaslatokat tettek. A kifejlődött vita alapján kimondotta az igazgató-választmány, hogy a provizorikus szerződés alapján kontingentált borbehozatali kedvezményvel szemben kötelességének

tartja mindent elkövetni annak a megnehezítésére, hogy ez a 450.000 mé'ermázsa bor bekerüljön a monarchiába, mert ez a magyar szőlőművelésnek nagy kárára fog válni egy-két esztendeig. Ennek érdekében az egyesület feliratot fog intézni a pénzügyminiszterhez.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Október 4-en.

Adria, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 707, kapitány Fragnul, jött Tangerből.

Október 5-en.

Rákóczi, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 948, kapitány Premuda, jött Valenciából.

Indult:

Október 3-an.

Rákóczi, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1194, kapitány Mareglia, indult Batumba.

Október 3-an.

Emma, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 446, kapitány Arnerich, indult Nápolyba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság

tengeri forgalma.

Erkezett:

Jókai, október 4-en Amszterdamból Cardiffba. Rákóczi október 4-en Fiuméből Valenciába.

Indult:

Lederer Sándor, október 4-en Maltából Katániába. Kassa, október 5-en Valenciából Marseilleba. Mátyás király, október 5-en Maltából Katániába. Szápary, október 4-en Malagából Oranoba. Szent László, október 5-en Genuából Nápolyba. Zichy, október 4-en Rouenből Cardiffba. Zrinyi, október 5-en Genuából Porto-Maurizioba. Tisza október hó 3-an átment Gibraltáron Glasgow felé.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Európa szálloda. Böhm Mór, Pfeiffer Tivadar Boroszló. — Pawelka Albert Brassó. — Nissim Dávid Belgrád. — Medveczky Emil, Deutsch Felix, Pollák Zsigmond Budapest. — Kohorn S. Teplicz. — Krajacz L. Zengg. — Federer Ferdinánd Bécs. — Coen E. R. Trieszt. — Taussig József, Heller Vilmos Bécs. — Frey Frigyes és neje Basel. — May Otto dr. Drezda. — Pocina Rocco Zára. — Leitner, S., Pelcz Sándor és neje, Kolozsvár László, Auerbach Jenő Budapest. — Göber Zsigmond, Krausz Ferencz, Schescherko József, Krausz Adolf és neje Bécs. — Bauer Ferencz Schlackenwald.

Deák szálloda. Nagy Ödön, Berchleba Ferencz és neje, de Vuchetich, Hirsch Ede, Hönigsberg Jakab Budapest. — Lippmann Albert, Irl Hugó és neje Bécs. — de Böhm Weissenrode. — Marlier Gyula Nürnberg. — Dr. Kronesz József Pécs. — Wrlobrinszky H. Szent-Pétervár. — Schnell Antal Grác,

Lloyd szálloda. Veiller János Zágráb. — Moscovitz Mária Arbe. — Francini Vittorio Firenze. — Grünfeld Ármán Szabadka. — Spillich Károly Trieszt. — Spitzer Aliréd, Vukovič Tamás, Kamer Oszkár dr. Bécs. — Srebr Emil dr. Csehország. — Lergetporer Mária Lussinpiccolo. — Horn Vilmos Budapest. — Frankl Miksa dr. Eszék. — Berger Leontin 2 leányával Bécs. — Ballarini Pál Trieszt. — Schambacher Antal és neje Zimony.

De la Ville szálloda. Grundler Károly, Király Sándor Budapest. — Meder József dr. Jicin (Gsehország). — Mall Bernhard, Lehrer Zsigmond dr. Lemberg. — Aigner Ferencz New-York. — Cselikovic Vilmos Ujvidék. — Pál János Nagy-Kanizsa. — Itai Ignác Keszthely. — Widek Fanny Abbazia. — Bocsbier Róbert dr. Zuchering. — Muratti Domenico Bécs.

Hungária szálloda. Sutter Gottlieb Lyon — Kámpor István Lovászpátona. — Mauks. Julia Budapest. — Kelsch F. W. Karlsbad. — Schober B. Laibach. — Kontrej Lajos Fogaras.

Tőzsdei árfolyamok.

Értéktőzsdék.

(Záratok.)

1904.

október

4 5

<i>Budapest.</i> Aranyjár.			
4%	K.	118.80	
Koronajár.	4%	97.80	
	3 1/2	88.75	
Magyar földteherment.			
4%		98.50	
Horv. Szlavon.		98.—	
Tisza-szab.		161.50	
Osztrák papírajár.		99.25	
ezüst.		100.—	
arany		119.—	
korona		99.50	
Osztrák-magyar bank		1615.—	
Magyar hitelbank		782.—	784.—
Osztrák hitelbank		675.25	680.25
Osztrák-magyar vasut.		653.—	
100 márka		117.40	
London vista		239.47	
Páris		95.17	
20 frankos arany		19.05	
100 lira (olasz)		95.20	
20 márka		23.46	
<i>Bécs.</i> Magyar hitel.			
K.		782.—	784.—
Osztrák hitel.		675.25	680.25
Rimamurányi		527.50	
Union-bank		539.—	
Magyar államvasut		653.—	655.—
Leszám. bank		460.—	
Jelzálogbank		520.—	
Adria		466.—	
Länderbank		456.50	
Lloyd		734.—	
Török sorsjegy		134.50	
<i>Berlin.</i> Osztrák hitel.		213.—	213.50

Budapesti árutőzsde.

Buza október	10.14	10.17
április	10.54	10.57
Rozs október	7.40	7.43
április	7.86	7.89
Zab október	6.74	6.76
április	7.16	7.18
Kukoricza szept.	7.20	7.25
május	7.38	7.40
Zsir	68.50	63.50
Szalonna	59.50	59.—

Newyorki gabonátőzsde.

(Sürgönyjegyzés.)

<i>Busa loco</i>	Cent.	117 5/8	—
október		115 5/8	—
december		114 1/8	—
<i>Tengeri</i>	Cent.	57 7/8	—
október		54 7/8	—
december		—	—
<i>Fuvardíj</i> Liverpoolba	penca	1.	—

Gyarmatárak.

Kávé.

<i>Havre Santos good average:</i>			
Szeptember	Frank	44.75	45.—
December		45.25	45.75
Márczius		45.75	45.—
<i>Hamburg Santos good average:</i>			
Szeptember	Márka	36.50	—
December		36.75	—
Márczius		37.25	—
<i>Newyork:</i>			
Fair Rio loco	Cent.	8 5/16	—
Szeptember		6.75	—
December		7.05	—
Czukor.			
Prága frco Aussig kész	K.	26.75	26.85
uj		26.75	26.85
frco Prága raff.		—	—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Végeladás

Csak még néhány napig tart

Minthogy butor üzletemet véglegesen felosztatom, a raktaron lévő összes árut mélyen leszállított árban eladom.

**Hálószoba butor, matt
Ebédlőszoba butor, matt
Szalon butor, matt
Irodai butorok és
teljes szoba berendezések**

matt, vagy fényezett egyes butor, darabok, pamla-
gok, székek, konyhába való butorok, képek, tük-
rök stb.

Alkalmi vétel

Szálloda tulajdonosoknak, vendéglősöknek és fla-
tal házasoknak.

ROSENBERGER I.

Fiume — Corso 12 — Fiume.

BERLITZ SCHOOL

nyelviskola felnőttek részére.

Külön tanfolyamok nőknek és férfiaknak

Prospektus ingyen és bérmentve.

Megkeresések és felvilágosítások

Via Ciotta 3. szám. **FIUME** Via Ciotta 3. szám.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

EXNER RUDOLF

Első butorszállító és szállítmányozási vállalat

Központ: Trieszt, Via della Stazione 17.

Képviselő Fiumében: EGGENHÖFFNER R.

Via della Sanità 4. földszint.

Költözködések elvállalása úgy a városban mint bármely idegen helyre legujabb mintájú 6 és 8 méter hosszú, előnyös szerkezetű butorszállító kocsikkal.

Butoroknak és értéktárgyaknak őrizetbe vétele.
Mindennemű csomagolások elvállalása. Tárgyaknak házhoz szállítása és onnan való elvitele.

MAGYAROK OTTHONA!
Rosenthal Lipót -- Fiume
AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japan és kagyló áruk, bőrönd
 és utikosár raktár
 10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR.

Bazár „Al Buon Mercato“
R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —
NAGY VÁLASZTÉK.

Mindennemű csipők, gyermekjáték, diszmu-tár-
 gyak és utazási cikkekben.

Háziszolga

jó fizetéssel azonnal felvétetik. Czim a
 kiadóhivatalban.

Két fiatalember,

két egymásba nyíló szobát, esetleg ellá-
 tással keres. Czim a kiadóhivatalban.

Ujságkihordó (asszony is
lehet) azonnali felvételre ke-
restetik. Czim a kiadóhiva-
talban.

Ügynök

a ki az olasz nyelvet is bírja, azonnal
 felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Használt és új bútorok

vétele és eladása az

Al buon prezzo

BUTORRAKTÁRBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 fo-
 rintért adatnak el.

Egyszerű teljes szobahaberendezés . . . . . 88 frt.
 Fényes vagy matt márványfal . . . . . 130 »
 Altdeutsch matt . . . . . 150 »

Aki olcsó és jó
BUTORI

óhajt vásárolni, vegye azt az ál-
 talánosan ismert és megbízható

asztalos és kárpitos
butor ezégnél

J. Hertmann & Figlio
 (ezelőtt Sachs succ.)

Via Governo, - FIUME.
 Árjegyzéket és költségvetést kívánatra
 ingyen és bérmentve küldünk.

?
? IRIS ?
 ?

Hirdetések és előfizetések

„A TENGERPART“

ezimű politikai napilapra felvétetnek a
 kiadóhivatalában: Fiume „Adria“ palota.

Inserzioni ed abbonamenti
 per il giornale politico quotidiano

„A TENGERPART“

si ricevono nell'amministrazione del giornale.
FIUME, PALAZZO „ADRIA“.

Gyakornok

40-50 korona

havi fizetéssel

azonnal felvé-

tetik. Czim a

kiadóhivatal-

ban.

Cognac

az Első Tokaji Cognac gyár ter-
 méke a legkedveltebb.

Különlegességek:

Gyógy Cognac és
Diabetikus Cognac.

Kapható minden finomabb ételmezési és
 cukrász üzletekben.

Képviselőlet Fiumében:

FABICH FERDINANDO.

Könyvnyomdai
 müintézet

Tipografia
 artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászatba vágó munkát
 gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGUISCE

prontamente con conoscenza del ramo ed
 al più buon mercato ogni lavoro tipo-
 litografico.

„Adria“ magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság.

Atlanti szolgálat.

1904. október havában az alant felsorolt első osztályú gőzösök vagy ezek helyettesei fognak Fiuméből az alant megjelölt irányokban és külföldről hazafelé indítani, feltéve, hogy rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meteket meg nem akadályozzák:

KIVITEL			BEHOZATAL			
Hová	Gőzös	Kelet	Honnan	Hová	Kelet	
New-York	»Slavonia«	6	Bordeaux	Fiume	»Baross«	25/IX - 5/X
Liverpool ¹⁾	»Tyria«	1-10	Rotterdam	»	»Bathori«	25/IX - 5/X
Rotterdam, Antwerpen*)	»Duna«	5-15	London	»	»Deák«	25/IX - 5/X
Hull, Newcastle o/T	»Austria«	5-15	Rouen	»	»B. Kemény«	1-10
Liverpool ¹⁾	»Flaminian«	5-15	Glasgow	»	»Szent István«	1-10
Rouen	»Stefánia«	10-20	Liverpool	»	»Algerian«	1-10
Hamburg ¹⁾	»Lusitania«	10-20	Rouen	»	»Zichy«	1-10
London ¹⁾	»Jago«	10-20	Rotterdam	»	»Andrássy«	5-15
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro			Hamburg	»	»Pergamon«	5-15
Santos*	»Nagy Lajos«	20	Bordeaux	»	»Szécheny«	10-20
New-York	»Pannonia«	20	Liverpool	»	»Brescia«	10-20
Bordeaux*)	»Balaton«	15-25	New-York	»	»Ultonia«	18
Lissabon ¹⁾ , London	»Kolozsvár«	15-25	Glasgow	»	»Tisza«	15-25
Liverpool	»Aleppo«	15-25	Westharteppol	»	»Matlekovits«	15-25
Glasgow*)	»Baross«	21-31	Liverpool	»	»Palermo«	15-25
Rouen*)	»Bathori«	21-31	London	»	»Syria«	15-25
Hamburg ¹⁾	»Venezia«	21-31	Hamburg	»	»Soederhamn«	15-25
Liverpool ¹⁾	»Bulgarian«	21-31	Rouen	»	»Kálmán király«	21-31
Hull, Newcastle o/T	»Ebro«	21-31	Hull, Newcastle o/T	»	»Voltorno«	21-31
Rotterdam, Antwerpen	»Szeged«	25/X-5/XI	Buenos Ayres	»	»Tibor«	25/X - 5/XI
			London ¹⁾	»	»Murillo«	25/X - 5/XI
			Liverpool ¹⁾	»	»Pavia«	25/X - 5/XI

A * -gal megjelölt viszonylatban a gőzös **Triesztet** is érinti.

Atrakodó szolgálat közvetlen hajóraklevelek alapján a felsorolt kiindulási kikötőkből az összes földközi és adriai tengeri kikötőbe, valamint az osztrák Lloyd levantei, keletindiai, kínai és japáni vonalaira.

¹⁾ Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse, illetőleg hogy ezt a járatot ne teljesítse vagy későbbre halasztssa.

Középtengeri szolgálat.

FIUME—MALTA—OLASZORSZÁG—DÉL FRANCZIAORSZÁG—SPANYOLORSZÁGI vonal.

Fiuméből: »Rákóczy« október 6-án, »Lederer Sándor« 13-án, »Szent László« 20-án, »Kassa« 27-én.

Valenciából: »Kassa« október 5-én, »Zrinyi« 12-én, »Mátyás király« 19-én, »Rákóczy« 26-án.

TYRRHENI VONAL.

Az első osztályú gyorsgőzös **ÁRPÁD** minden szerdán délben **Marseilleből Genuába** indul és pedig 1904. október 5-én, 12-én, 19-én és 26-án. Minden csütörtökön este 8 órakor **Genuából Nápolyba**. Minden szombaton délután 4 órakor

Nápolyból Marseillebe és pedig 1904. október 1-án, 8-án, 15-én, 22-én, és 29-én

FIUME-ÉSZAKAFRIKAI vonal. Fiuméből: indul »Adria« október 6-án, »Szápáry« 20-án.

Tangerből: indul »Szápáry« október 3-án, »Adria« 17-én, »Szápáry« 24-én.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME - NEWYORK

közvetlen összeköttetés Éjszak - Amerikával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétől Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

➔ **180 Korona** ➔

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Slavonia“ október 6.án - „Pannonia“
október 20.án - „Ultonia“ novemb. 10.én

A **fiumei kivándorlási iroda** (Via Alessandrina) készséggel és díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni szándékosoknak szükségük van.